

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

•Εσωτερικού..... Δρ. 5.—Εξωτερικού φρ. χρ. 5

ΜΕΤΑ ΔΩΔΕΚΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΤΕΥΧΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Θ. ΤΣΩΚΛΗΣ

Πᾶδα διατριβὴν ὀχετικὴ τῷ σκοπῷ τῆς ἐφημερίδος μας
δημοσιεύεται δωρεάν.

ΕΤΟΣ Β'. — ΑΡΙΘΜΟΣ 4

ΓΡΑΦΕΙΑ: 48 — Οδῷ Πραξιτέλους — 48

ΑΘΗΝΑΙ, 28 Φεβρουαρίου 1903.

ΦΟΡΜΙΓΓΕ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

«Ἐν κυμβάλοις χείλεσιν ἄγνοις, μουσικῇ τε καρδίας φόρμιγγι...»
(Κοσμᾶς δ' Ἀγιοπολίτης)

ΜΗ ΠΛΑΝΑΣΘΕ

Αστείον τῇ ἀληθείᾳ μᾶς φαίνεται τὸ νὰ γίνεται ἀκόμη λόγος σοβαρὸς περὶ τοῦ τμήματος ἐκείνου τῆς Βυζαντιακῆς μουσικῆς, ὅπερ ἔχει ἰδούσει ἡ ἐνταῦθα Μουσικὴ Ἐταιρεία, ἀστειότατον δὲ τὸ νὰ διατυπωνέται διὰ τοῦ τύπου διὰ τὸ ἐπίκειται ἡ ἀναγνώρισις τοῦ τμήματος τούτου ὡς ἐπισήμου Μουσικῆς Σχολῆς τοῦ Κράτους, ἀφοῦ εἶνε τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι τὸ ἐν τῷ τμήματι τούτῳ διδασκόμενον νῦν μουσικὸν σύστημα ἔχει διαπλασθῆ κατ' ἵδιον τρόπον σκέψεως προσδόντα τῇ μουσικῇ ἡμῶν ἵδιον τύπον, ἔνον δ' ὅλως πρὸς τὸν χαρακτῆρα, ὃν ἔχουσι τὰ μουσικὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν κειμήλια, καὶ ἀφοῦ, ἐπίσης γνωστὸν εἴνε ὅτι, τὸ σύστημα τοῦτο κατεδικάσθη καὶ ἀλλοτε διὰ Συνοδικῆς ἐγκυλίου καὶ πέρυσι ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης κατὰ τὸν προύκληθέντα τότε γνωστὸν μουσικὸν σάλον, ὡς ὁμοίεινον καὶ καταπληκτικῶς συγγενεῦνον μετὰ τῆς καταδικασθείσης ἐπίσης τετραφώνου.

Ἡ Μουσικὴ Ἐταιρεία ἐκδηλοῖ οὕτως ὅτι ἐπιζητεῖ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὴν συνεδρίσιν ἐνὸς ὀλοκλήρου κόσμου σύστημα, ὅπερ δικόσμος οὗτος ἀπορρίπτει ὡς ἔχων ὑγιεστέρας περὶ μουσικῆς ἀρχὰς καὶ βαθυτέραν γνῶσιν ταύτης. Βεβαίως εὔκολον θὰ ἥτο νὰ προσορμισθῶσιν οἱ ἐπιζητοῦντες τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς Μουσικῆς Σχολῆς εἰς τὸν κόλπους τῆς Μουσικῆς Ἐταιρείας, ἀλλ' ὅποταν αὕτη ἐπεδείκνυε σήμερον συγγενές τι πρὸς ὅτι ἀποβλέπει ὁ σκοπὸς δι' ὃν ἐπιζητεῖται ἡ ἰδούσις τῆς Μουσικῆς Σχολῆς. Τοιοῦτον δῆμος δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ σήμερον ἡ Ἐταιρεία αὕτη, ἀλλ' οὐτε καὶ θὰ ἐπιδείξῃ, ἐφ' ὅσον τὸ οἰκεῖον τῆς Βυζαντιακῆς μουσικῆς τμῆμα τῆς λειτουργεῖ συμφώνως πρὸς κανονισμὸν ὅλως διάφορον ἐκείνου πρὸς τὸν διποτὸν δέον νὰ λειτουργήσῃ μία τοιαύτη Σχολή, ἀπὸ τῆς διποίας οἱ ἔξερχόμενοι νὰ δύνανται, διορθώποτε τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ ὃν μεταβῶσι, νὰ καταλαμβάνωσι θέσιν ιεροφάλτου ἐπαξίως καὶ οὐχὶ διὰ συστάσεων καὶ βίας πολλάκις.

Ἡ Μουσικὴ Ἐταιρεία δύναται, νομίζομεν, νὰ ὁμοίσῃ τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς ἄλλως, πρὸς τὸ συμφέρον πράγματι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐθνους, καὶ οὐχὶ καθ' ὑπόδειξιν τῶν ἐπιτηδείων ἐκείνων, οἵτινες ἀπὸ σκοποῦ καὶ ἔξ ἀποδειγμένης ἴδιοτελείας σχεδὸν περινθρόζουσι πᾶν ὅτι σήμερον σέβεται καὶ ἀσπάζεται ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, διὰ νὰ περιπλανῶσι τοὺς ἀφελεῖς ἐκείνους μαθητάς, οἵτινες ἔξ ἔρωτος μόνον πρὸς τὴν Βυζαντιακὴν μουσικὴν προσέρχονται εἰς τὰς αἰθουσας τῆς Μουσικῆς Ἐταιρείας.

Ἐὰν ἡ Μουσικὴ Ἐταιρεία ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐν σχολικὸν πρόγραμμα τῆς ὑπὸ τὴν προστασίαν Αὐτῆς ἄριστα λειτουργούσης ἐν Κων/πόλει Ἐκκλη-

σιαστικῆς Μουσικῆς Σχολῆς θὰ ἔβλεπε αὕτη τὸ μέγεθος τῆς πλάνης εἰς ἣν σήμερον εὐρίσκεται καὶ θὰ παρηγείτο πάσης προσπαθείας πρὸς ἐπίσημον ἀναγνώρισιν τοῦ ἐν ταῖς αἰθουσαῖς αὐτῆς εὐρόντος, τίς οἶδε πως, ἀσύλον μουσικοῦ ἐκείνου συστήματος, ὃς ἀφισταμένου τούτου χαωδῶς ἀπ' ἐκείνου ὅπερ ἀείποτε ἀνεγνώρισε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχειον καὶ διὰ τοῦ διποτού ὑμνολογεῖ τὸν Θεόν του σήμερον ἐν διάλογον Γένος.

Θὰ ἐπανέλθωμεν.

ἡ σοφὴ Ἐνδρῶπη στερεῖται, δχι μόνον πολλὰ τὰ τρωτὰ ἐν τῃ Θεωρίᾳ καὶ τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Μελωδίᾳ καὶ Μελοποιῷ μέχρι τοῦ δε ἀγενάλυψε καὶ ἀπαντὰ διαφόρων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν τῆς τε Κωνσταντινούπολεως, τῆς Σμύρνης καὶ τῶν Ἀθηνῶν ὑπέδειξεν, ἀλλὰ καὶ πᾶν δι' αὐτὸν ἔτους 1888 μέχρι σήμερον περὶ μουσικῆς ἐδημοσιεύθη δὲν ἀφῆκεν ἄνευ ἀπαντήσεως πάντοτε μετὰ μεγίστης λογικότητος, εὐφυολογίας, χάριτος καὶ ποδὸς πάντων διὰ τῆς διακριτικῆς αὐτὸν ἰδιαιτέρας ἀποδεικτικῆς ἀξίας. Τούτων πάντων, ὡς ἐκ τοῦ ἐκτεταμένου αὐτῶν ἀδυνατούντες νὰ καταχωρίσωμεν ἐνταῦθα αὐτολεξεῖ, σημειοῦμεν μόνον τὰς ἐπιγραφὰς αὐτῶν παραπέμποντες τὸν ἀγαγνώστην εἰς τὰ ἔξης.

α'.) Περὶ ἐφευρέσεως νέου μουσικοῦ ἐγχόρδου δργάνου τοῦ ἔχοντος μὲν τὴν διαύρεσιν τῶν τοιαίων διαστημάτων ὅλως διάφορον ταῖς διατάξεσι τῶν μουσικῶν Θεωρητικῶν, παίζοντος δῆμος ἀκριβῶς καὶ καθαρῶς ἀπαντὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ δημώδη ἄσματα ἡμέτερα τε καὶ ξένα (δρα Ἀμάλθειαν Σμύρνης 18 Σεπτεμβρίου 1888 καὶ Νεολόγον Κων/πόλεως 18 Φεβρουαρίου καὶ 5 Ἀπριλίου 1889.) β'.) Ἀνασκευὴν κατὰ τῆς «Στοιχειώδεις Μουσικῆς Λιδασκαλίας» καὶ τοῦ «Ψαλτηρίου» ἀμφοτέρων ἐργῶν τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1882 Μουσικῆς ἐπιτροπῆς, ἀγαγνωσθεῖσα τὸ πρῶτον ἐν τῷ Μουσικῷ Συλλόγῳ «Ορφεῖ» καὶ δημοσιεύθεισα κατόπιν. (Νεολόγος 18 Αὐγούστου 1889.) γ'.) Ἀνασκευὴν κατὰ τοῦ ἐκΣμύρνης κ. Α. Δ. Χ. γράφαντος ὑπὲρ τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ κατὰ τῆς Ιερᾶς ἡμῶν Μελωδίας (Νεολόγος 12 Ὁκτωβρίου 1889). δ'.) Λιατοφήν ἀποδεικνύοντας τὰ ἀπειρα ἀλαττώματα τῆς καθ' ἡμᾶς μουσικῆς Θεωρίας καὶ ιερᾶς Μελωδίας γράφας ταύτην κατ' αἴτησιν τοῦ ἐν Φαναρίῳ τότε ὑπάρξαντος Μουσικοῦ Συλλόγου «Ορφέως» ἀγαγνωσθεῖσα δὲ τὸ πρῶτον ἐν τῷ αὐτῷ Συλλόγῳ καὶ δημοσιεύθεισα κατόπιν εἰς τὰ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8, 9, 10 καὶ 13 Φεβρουαρίου 1890 φύλλα τῆς ἐν Κων/πόλει ἐκδιδομένης τότε «Ἐπιθεωρήσεως». ε'.) Λιατοφήν περὶ τοῦ ἐναρμονίου μέλους (Ἐπιθεωρήσεις 10 Ἀπριλίου 1890.) καὶ ταύτην ἀγαγνωσθεῖσαν τὸ πρῶτον ἐν τῷ ωράριῳ Συλλόγῳ. σ'.) Ἀνασκευὴν κατά τοῦ Μ. Μισαηλίδου ἐφ' δύον αὐτὸς ἐν τῷ τῆς 15 Μαρτίου 1890 φύλλῳ τῆς «Κωνσταντινούπολεως» ἔχομενε. (Νεολόγος 13 Ἀπριλίου 1890.) ζ'.) Απάντησιν εἰς δύο κατὰ τοῦ κ. Παγανᾶ δ. Π. Κιλτζαΐδης ἔχομενεν ἐναντίον τῆς ἐν τῷ «Ορφεῖ» ἀγαγνωσθεῖσης δεντέρας διατοφῆς αὐτοῦ. (Νεολόγος 6 καὶ 7 Ἰουνίου 1890.) η'.) Ἀπάντησιν πρὸς τὸν κ. Μισαηλίδην (Νεολόγος 5 καὶ 6 Ὁκτωβρίου 1890). θ'.) Απάντησιν πρὸς τὴν ταράτην της Ανάχαρον, Π. Φιλανθίδην καὶ Γ. Πρωγάνην ἀλληλομαχούμενων τότε περὶ Μουσικῆς, ἀποδεικνύοντας ἐνδὲ ἐκάστου τὸ ἐπὶ τῆς μουσικῆς λελανθασμένον αὐτοῦ (Νεολόγος 11 καὶ 13 Δεκεμβρίου 1890). ι'.) Σειράν ἐπιστημονικῶν δημοσιευμάτων (Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια ἔτος ΙΑ', ἀριθ. 29, 30, 41, 51, 52, καὶ ἔτος ΙΒ', ἀριθ. 10). ια'.) Πρὸς ἀπαντας τὸν περὶ μουσικῆς ἐνδιαφερούμενος (Ἄρμονία Σμύρνης 5 καὶ 8 Αὐγούστου 1891). ιβ'.) Ἀνασκευὴν κατὰ τῶν περὶ καλλιεργείας τῆς Μουσικῆς ὑπό την π. Ψ. (Ν. Ἐπιθεωρήσεις 27 Ἰουλίου 1892). ιγ'.) Απάντησιν πρὸς τὸν κ. Ψ. (Ν. Ἐπιθεωρήσεις 11 Αὐγούστου 1892). ιδ'.) Προγραμματείαν περὶ τῶν παρ' ἡμῖν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν (Ν. Ἐπιθεωρήσεις 18 καὶ 19 Σεπτεμβρίου 1892). ιε') Ἀνασκευὴν κατὰ τῶν αὐτῶν πάλιν ιδεῶν τοῦ κ. Α. Δ. Χ. δημοσιεύσαντος τούτου τὸ δεντέρον δι' αὐτὸν καὶ τὸ πρῶτον (Ν. Ἐπιθεωρήσεις 3 Δεκεμβρίου 1892). ις'.) Απάντησιν πρὸς τὸν κ. Θεομ. Βυζαντιον γράφαντα ἐναντίον τῆς περὶ τῶν παραπάνω λειτουργούσης ἐν Κων/πόλει Ἐκκλη-

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΓΑΝΑΣ

ΕΝΤΡΙΒΕΣΤΑΤΟΣ περὶ τὴν θεωρίαν τῆς μουσικῆς ἐργαζόμενος πρὸς συστηματοποίησιν ταύτης κατὰ τὴν μαθηματικὸν κανόνα σταθερῶν καὶ ἀναλλοιώτους, δι' ὃν καὶ θαυμάζεται σήμερον παρ' ἀπάσις τῆς χορείας τῶν λογίων μουσικῶν ἐν τῇ τέτακται καὶ ὃ ἀνήρ οὗτος.

Γεννηθεὶς ἐν Πλωμαρίῳ τῆς Λέσβου κατὰ τὸ ἔτος 1844, ἐσπούδασε τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μουσικὴν κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν. Ἐπὶ 20 περίπου ἔτη ἐχρημάτισεν ἱεροφάλτης ἐν τῷ χωρίῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ πρωτεύοντι Μιτιλήνῃ, ἀπὸ τοῦ 1863 μέχρι τοῦ 1884 διπότε ἐκ μεγίστης καὶ πολυπλόκον διθυνείας ἀπηγορεύθη αὐτῷ παρὰ τῶν λατρῶν ἡ περιφερεῖας μὲν ὅντος τούτου κοπιωδεστάτου καὶ ἐπιβλαφῶν διὰ τὰ φωνητικὰ δργανα αὐτοῦ, οὐχὶ δημως καὶ διὰ τὰς παραδόσεις παρ' ὃν οὐδεὶς δύναται νὰ προέλθῃ κατανόντος. Μετὰ πνοετώδους ζήλου κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην τῆς μουσικῆς Θεωρίας πρώτην ἀφορμήν λαβὼν εἰς τοῦτο ἐκ τῶν διαφόρων πρημοσιευμάτων περὶ μουσικῆς ὑπὸ τῆς Πατριαρχείου ἐδενούσης κατὰ τὸ 1881 Μουσικῆς Ἐπιτροπῆς· καρδιός δὲ τῶν μελετῶν αὐτοῦ τούτων τούτων ὑπῆρχεν διηγέρεις εἰς τὸν παραπάνω λαβὼν εἰς τοῦτο ἐκ τῶν διαφόρων πρημοσιευμάτων τῆς μουσικῆς κλίμακος δι' ὑπολογισμοῦ ἐφεύρεν, τοῦθ' ὅπερ καὶ αὐτὴ εἰσέτη.

οὐδέποτε συγεχώς κείμενα μελῳδοῦνται. Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ φυσικὴ τάξις καὶ πορεία τῆς μελῳδήσεως τῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ μονοφώνῳ Μουσικῇ χρησιμοπιονούμένων τονιάσιων διαστημάτων ἀλλ' ἐν τῇ Εὐρωταῖκῃ πολυφώνῳ συμβάσινε: ἵνα μελῳδῶνται καὶ πέρισσοτέρως τῆς ὡς ἄνω εἰρηται φυσικῆς τάξεως αὐτῶν τὰ τονικά διαστήματα, τοῦθ' ὅπερ ἐπιφέρει αἰσθηματικόν δυσάρεστον εἰς τὴν ἀκοήν. Αὐτὸς τοῦτοι οἱ ἀρχαῖοι ὄντος μουσικού Παράχρωσιν (ἰδετὴν λέξιν «Παράχρωννυμι») ἐν τῷ Λεξικῷ Ἀνθίμου Γαζῆ.

Οἱ Εὐρωπαῖοι ὄργανοι Μουσικοὶ ἔν τῇ ἐνάρξει ποντὸς εἰδούς μουσικοῦ μαθήματος, ὡς προήγημα, πρὸς δοκιμήν μᾶλλον τοῦ ὄργανου αὐτῶν μελῳδοῦσι πάντοτε κατὰ σειρὰν ἀπανταντὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ εὑρισκόμενα συνεχῆ ἡμιτονικά ἐν τε τῇ ἀνατολήσει καὶ τῇ καταβάσει τοῦ μέλους, ἐν ᾧ οἱ τῆς Ἀνατολῆς ἀπ' εὐθείας, πρὸς δοκιμὴν τῶν ὄργανων αὐτῶν, κλιμακῆς διατονικῆς ἡ χρωματικῆς σχηματίζουσι· πρὸς τελειοτέραν δὲ ὄρθοτέραν καὶ σκηνεστέραν δοκιμὴν τῆς ἀκριβείας τῶν ἐπὶ τῶν μουσικῶν αὐτῶν ὄργανων τονιάσιων διαστημάτων, σχηματίζουσι πάντοτε τὰς τρεῖς ἐν τῇ μουσικῇ τέλειην Συμφωνίας, ἥτοι τὴν «διὰ τεσσάρων», τὴν «διὰ πέντε» καὶ τὴν «διὰ πασῶν»· ἡ τοιαύτη δοκιμὴ τυγχάνει ἡ ἀσφαλεστάτη πασῶν, διότι τὸ οὖς μόνον διὰ τῶν Συμφωνιῶν δύναται γὰρ διακρίνην καὶ ὄριστη ἀσφαλῶς τὰ διαστήματα· ἀλλὰς παρασύρεται ὑπὸ τοῦ ἦγου τῶν συνεχῶν μελῳδούμένων ἡμιτονιῶν, καὶ οὕτω πάντοτε τὸ ὄργανον παρουσιάζει παροχρωνίας ἡ παροχρόδους φύσιγγον. «Οἱ εὐρωπαῖοι τρόποις τοῦ δοκιμᾶσιν τὰ τονικά διαστήματα ἐπὶ τοῦ ὄργανου διὰ τὴν κατὰ κατὰ σειρὰν μελῳδησιν τῶν ἡμιτονιῶν α'·») Εἰναι· ἐπισφαλής, διότι τὸ οὖς ἀδυνατεῖ γὰρ διακρίνην τὴν γηνιστήτην τῶν κατὰ σειρὰν μελῳδησιν τῶν ἡμιτονιῶν α'·) προξενεῖ τὴν καλούμενην παράχρωσιν τοῦ μέλους περὶ ἡς καὶ προηγουμένως εἴπομεν.

Τὰ Τετράχορδα.

Τετράχορδον = «ἡ διὰ τεσσάρων Συμφωνία» εἶναι καὶ λέγεται τὸ διάστημα ἐκεῖνο, ὅπερ ἀποκριτίζεται ἐπὶ δέκα τετάρτων, ἡ πέντε ἡμιτονίων, ἡ δύο καὶ ἡμίσεως τῶν τονιάσιων. Τετράχορδον δὲ λέγεται, διότι καθ' ὅλη τὰ γένη τῆς μελῳδίας τέσσαρας πάντοτε φύσιγγοις ἀποδίδει: καὶ τρία διάφορα τονικά διαστήματα παρουσιάζει· ἐν τῇ μουσικῇ τέλειην ὑπάρχουσι πολυειδῆ τετράχορδα, ὡς καὶ προηγουμένως ἐν τῇ περὶ τοῦ ἀλόχρητου προχρηματείᾳ ἡμῶν ὑπεδείχθη, ἥτοι, 0, 4, 8, 10. ἥ 0, 4, 6, 10. ἥ 0, 2, 8, 10. Πρὸς ταῦτα δὲ ὑπάρχουσι: καὶ ἑτέρου εἰδούς διακρίσεις τῶν τετράχορδων ἀναλόγως τῆς πορείας τῆς Κλίμακος, εἰς ἣν ταῦτα ἀνήκουσιν. Οίον ὑπάρχουσι τετράχορδον ἔχοντας τὴν διάκρισιν αὐτῶν οὕτω: 0, 2, 6, 10 καὶ 0, 2, 9, 10· καὶ 0, 5, 8, 10 καὶ καθεξῆς, ἀλλ' ἀπανταντὶ ταῦτα φέρουσι: μίκην καὶ τὴν αὐτὴν ποσότητα.

Τὰ τετράχορδα δικριθοῦνται εἰς δύο· εἰς συνημένα καὶ εἰς διεζευγμένα. Καὶ τὰ μὲν συνημμένα ἔχουσι συνδέοντα αὐτὰ ἔναν κοινὸν φύσιγγον οἷον Κε, Ζω, Νη, Πα (πρῶτον τετράχορδον)· Πα, Βου, Γα, Δι (δεύτερον τετράχορδον)· τίς δὲ ὁ κοινὸς φύσιγγος τῶν δύο τούτων συνημμένων τετράχορδων; Ὁνειρὸν διτοικέσθαι· ὁ φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχουσι διαχωρίζοντα αὐτὰ ἔναν τόνον· οἷον Πα, Βου, Γα, Δι (πρῶτον τετράχορδον). Κε, Ζω, Νη, Πα (δεύτερον τετράχορδον). Τίς λοιπὸν ὁ διαζευγμένων αὐτὰ τόνος; Φανερὸν διτοικέσθαι· ὁ κοινὸς φύσιγγος τοῦ Πα, διτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τετράχορδῳ κατέχει τὴν ἐν τῇ κορυφῇ τούτου θέσιν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, τὴν βάσιν αὐτοῦ, τέλος τοῦ πρώτου ὄν, ἀρχὴν τοῦ δευτέρου γινόμενος. Τὰ δὲ διεζευγμένα τετράχορδα ἔχου